

Seat No. _____

HAP-19080001050701

B. Com. (Sem. V) Examination

May - 2023

Accounting - 5

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- સૂચના : (1) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(2) જરૂર ગણતરી જવાબના ભાગરૂપ છે.

- 1 શ્રી મીત પાસે તા. 1-4-2021ના રોજ રૂ. 1,00,000ની દાર્શનિક કિંમતના 20 કે જેની ચોપડે કિંમત રૂ. 1,04,000 છે તેવા ટાટા લિ.ના 12%ના ડિબેન્ચર હતા. આ ડિબેન્ચર પર વ્યાજ તા. 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવાય છે. તા. 31-3-2022ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નીચે મુજબના વ્યવહારો કર્યા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
31-5-'21	25,000	120	વ્યાજ સહિત વેચાણ
31-7-'21	40,000	110	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-10-'21	30,000	105	વ્યાજ બાદ વેચાણ
30-11-'21	50,000	90	વ્યાજ બાદ ખરીદી

- ખરીદ-વેચાણના દરેક વ્યવહારમાં 1% લેખે દલાલી, બજાર કિંમત પર ચૂકવાય છે.

- સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન ફીફો (FIFO) પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

તા. 31-3-2022ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે શ્રી મીતના ચોપડે ટાટા લિ.ના 12%ના ડિબેન્ચરનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

1 શ્રી જીલ પાસે તા. 1-4-2021ના રોજ 6%ની રૂ. 2,00,000ની દાર્શનિક 20

કિંમતની સરકારી જામીનગીરીઓ હતી. જેની મૂડી કિંમત 20% વધુ હતી. વ્યાજ દર છ મહિને 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવાય છે. ખરીદ-વેચાણના વ્યવહારમાં બજાર કિંમતના 1% લેખે દલાલી ચૂકવાય છે.

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
1-6-'21	60,000	98	વ્યાજ બાદ ખરીદી
31-7-'21	80,000	98	વ્યાજ સહિત ખરીદી
31-8-'21	40,000	95	વ્યાજ સહિત વેચાણ
1-11-'21	1,00,000	96	વ્યાજ બાદ વેચાણ

છેવટના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન લિફો (LIFO) પદ્ધતિ મુજબ કરો.

ઉપરના વ્યવહારો પરથી 6% ની સરકારી જામીનગીરીનું ખાતું તૈયાર કરો. વર્ષ 2021-22 માટે.

2 શ્રી કેથી એકનોંધી હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ હિસાબો તૈયાર કરે છે. જેની વિગતો 20
નીચે મુજબ છે :

વિગત	1-4-'21 રૂ.	31-3-'22 રૂ.
ચંત્રો	50,000	70,000
દેવાદારો	1,91,000	2,67,000
ખર્ચના લેણદારો	42,000	24,000
માલના લેણદારો	1,64,000	2,16,000
સ્ટોક	2,54,000	1,82,000
રોકડ-બેન્ક ખાતું	59,100	?

અન્ય માહિતી :

વિગત

રૂ.

રોકડ વેચાણ	1,50,000
ઉધાર વેચાણ	4,50,000
ઉધાર ખરીદી	3,60,000
લેણદારોને ચૂકવ્યા	3,05,000
દેવાદારો પાસેથી મળ્યા	3,50,000
માંડી વાળેલ ઘાલખાધ	16,000
દેવાદારોને વટાવ	8,000
લેણદારો પાસેથી મળેલ વટાવ	3,000
ખર્ચાઓ	1,25,000
ઉપાડ	90,000

વધારાના ચંત્રો તા. 1-10-2021ના રોજ ખરીદેલ છે. ચંત્રો પર વાર્ષિક 10%

લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.

શ્રી કેથીના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

2 શ્રી લાલો પોતાના હિસાબો એકનોંધી પદ્ધતિ મુજબ રાખે છે. નીચે આપેલી **20**

વિગતો પરથી તા. 31-3-2022ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના વાર્ષિક હિસાબો

તૈયાર કરો :

(I) 2021-'22ના વર્ષનું રોકડ ખાતું :

ઉ.

જ.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
બા. આ. લાવ્યા	15,000	લેણદારો	9,00,000
દેવાદારો	8,00,000	દેવીહૂંડી	60,000
લેણીહૂંડી	70,000	ખરીદી	2,00,000
વેચાણ	5,00,000	પગાર	60,000
ઘાલખાધ પરત	5,000	વીમો	3,600
જૂના ફર્નિચરનું વેચાણ (તા. 1-10-2021ના રોજ	30,000	10% ના રોકાણો (1-10-2021ના રોજ ખરીદી)	50,000
		ઓફિસ ખર્ચા	76,400
		ઉપાડ	60,000
		બા. આ. લઈ ગયા	10,000
	14,20,000		14,20,000

(II) મિલકત-દેવાની વિગત :

વિગત	1-4-'21 રૂ.	31-3-'22 રૂ.
ફર્નિચર	1,50,000	?
દેવાદારો	1,60,000	2,00,000
લેણદારો	1,00,000	1,20,000
લેણીહૂંડીઓ	30,000	50,000
દેવીહૂંડીઓ	20,000	40,000
સ્ટોક	1,10,000	1,40,000
નહીં ચૂકવેલ પગાર	4,000	6,000
અગાવથી ચૂકવેલ વીમો	600	900

(III) અન્ય માહિતી :

રૂ.

- વર્ષ દરમિયાન આપેલ વટાવ 20,000
- વર્ષ દરમિયાન મળેલ વટાવ 30,000
- માંડી વાળેલ ઘાલખાધ 20,000
- લેણદારોને વેચાણ શેરો કરેલી લેણીહૂંડી 10,000
- ધંધાના માલિક શ્રી લાલો પોતાના અંગત ઉપયોગ માટે રૂ. 10,000ની મૂળ કિંમતનો માલ લઈ ગયા છે.
- ફર્નિચર પર વાર્ષિક 20% ઘસારો ગણો. વેચાણ ફર્નિચરની તા. 1-4-2021ની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 50,000 હતી.
- દેવાદારો પર 5% ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરો.

3 શશી લિ.એ રૂ. 10નો એક એવા 6,00,000 ઓર્ડિનરી શેર 30% પ્રીમિયમથી **15**
બહાર પાડ્યા.

બાંધધરી દલાલો A, B, C અને D દ્વારા નીચે મુજબ સંપૂર્ણ રકમની બાંધધરી આપેલ છે.

A = 20%, B = 30%, C = 10%, D=40%.

કંપનીને 5,40,000 ઓર્ડિનરી શેર માટેની અરજીઓ રોકાણકારો તરફથી મળી. તે પૈકી નિશાનીવાળી અરજીઓ નીચે મુજબ હતી.

A = 80,000 શેર, C = 50,000 શેર

B = 1,00,000 શેર, D = 2,10,000 શેર

બાંધધરી દલાલોને 5% લેખે બાંધધરી કમિશન ચૂકવવાનું છે.

બાંધધરી દલાલોની ચોખ્ખી જવાબદારી નક્કી કરતું પત્રક તૈયાર કરો અને શશી લિ.ના ચોપડે આમનોંધ લખો.

અથવા

- 3 ગીત લિ.એ 8,00,000 ઓર્ડિનરી શેર રૂ. 10નો તેવા 50% પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા છે. આ અંગે ત્રણ બાંધધરી દલાલોએ નીચે મુજબની બાંધધરી આપી છે :

$x = 4,00,000$ શેર, $y = 3,00,000$ શેર, $z = 1,00,000$ શેર.

આ ઉપરાંત તેઓએ નીચે મુજબની નિશ્ચિત બાંધધરી પણ આપેલ છે.

$x = 70,000$ શેર, $y = 50,000$ શેર, $z = 20,000$ શેર

કંપનીને કુલ 7,20,000 શેરની અરજીઓ મળી, જેમાં નિશાનીવાળી અરજીઓનો સમાવેશ થાય છે. નિશ્ચિત બાંધધરી સાથેની નિશાનીવાળી અરજીઓ નીચે મુજબ છે :

$x = 3,50,000$ શેર, $y = 2,00,000$ શેર, $z = 50,000$ શેર

બાંધધરી કમિશન બહાર પાડેલી કિંમત પર 5% લેખે ગણવાનું છે.

- દરેક બાંધધરી દલાલોની જવાબદારી નક્કી કરો. (બાંધધરી દલાલોને નિશ્ચિત બાંધધરીની અરજીઓ જમા આપવામાં આવતી નથી.)
- ગીત લિ.ના ચોપડામાં આમનોંધ લખો.

- 4 એક વસ્તુ O, P અને Q ત્રણ પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે. અને ત્યારબાદ તેને તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે ફેરવાય છે. પ્રક્રિયા O નું ઉત્પાદન ફેરબદલી કિંમત પર 25% નફા લેખે, પ્રક્રિયા P ખાતે અને પ્રક્રિયા P અને Q નું ઉત્પાદન દરેકની ફેરબદલી કિંમત પર 20% નફા લેખે ફેરવવામાં આવે છે. તા. 31મી માર્ચ, 2022ના રોજ નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી :

વિગત	પ્રક્રિયા			તૈયાર માલનો સ્ટોક (રૂ.)
	O (રૂ.)	P (રૂ.)	Q (રૂ.)	
- શરૂઆતનો સ્ટોક	20,000	24,000	16,000	60,000
- પ્રત્યક્ષ માલસામાન	40,000	42,000	60,000	-
- પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30,000	30,000	32,000	-
- કારખાનાના ખર્ચા	28,000	12,000	80,000	-
- આખર સ્ટોક	10,000	12,000	8,000	30,000
- શરૂઆતના સ્ટોક માટે આંતર-પ્રક્રિયા નફો	-	4,000	4,000	22,000

પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે આંકવામાં આવે છે. તૈયાર માલનો સ્ટોક પ્રક્રિયા Qમાંથી જે કિંમતે મેળવવામાં આવે છે તે કિંમતે આંકવામાં આવે છે. તૈયાર માલના વેચાણની રકમ રૂ. 8,00,000 છે.

તમારે તૈયાર કરવાના છે :

- પ્રક્રિયાનાં ખાતાં અને તૈયાર માલના સ્ટોકનું ખાતું
- ખરેખર મળેલ નફો ગણો.

અથવા

4 જીત કંપનીનું ઉત્પાદન બે પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે. પહેલી પ્રક્રિયાનો માલ **15**

બીજી પ્રક્રિયા ખાતે લઈ જતા ફેરબદલી કિંમત પર $33\frac{1}{3}\%$ નફો મળે એ રીતે નફો ચઢાવવામાં આવે છે. જ્યારે બીજી પ્રક્રિયામાંથી તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે મૂળકિંમત પર 20% નફો મળે એ રીતે માલ લઈ જવામાં આવે છે. નીચેની માહિતી મળે છે :

વિગત	પ્રક્રિયા	
	1 (રૂ.)	2 (રૂ.)
- શરૂઆતનો સ્ટોક	3,000	2,000
- માલસામાનનો વપરાશ	5,000	2,000
- પ્રત્યક્ષ મજૂરી	13,000	8,000
- કારખાનાના ખર્ચા	3,000	2,000
- આખર સ્ટોક	2,000	1,500

દરેક પ્રક્રિયાનો માલ તેની પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે આંકવામાં આવે છે. તૈયાર માલનો સ્ટોક શરૂઆતમાં રૂ. 8,000 હતો અને છેવટનો રૂ. 9,000નો હતો. વર્ષ દરમિયાન વેચાણ રૂ. 64,000નું હતું. પ્રક્રિયા નં.-2 અને તૈયારમાલના શરૂના સ્ટોક પર નહિ મળેલ નફા માટેનું અનામત અનુક્રમે રૂ. 600 અને રૂ. 2,200 હતું.

પ્રક્રિયાનાં ખાતાં અને તૈયાર માલના સ્ટોકનું ખાતું તૈયાર કરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) Right side figures show marks of each question.
  - (2) Necessary calculations must be a part of answer.

- 1 On 1-4-2021 Shri Meet held 12% debenture of Tata Ltd. **20**
face value of which is Rs. 1,00,000 and book value is Rs. 1,04,000.
Interest on this debentures is paid on 30th June and 31st December.
Transaction for the year ended on 31-3-2022 were as under :

<i>Date</i>	<i>Face value</i> <i>Rs.</i>	<i>Rate</i> <i>Rs.</i>	<i>Remark</i>
31-5-'21	25,000	120	Sales cum interest
31-7-'21	40,000	110	Purchase cum interest
1-10-'21	30,000	105	Sales Ex interest
30-11-'21	50,000	90	Purchase Ex interest

- Brokerage is paid @ 1% on market-value on every transaction of purchase and sale.
- Stock valuation is done on FIFO method.

Prepare 12% Debentures account of Tata Ltd. for the year ended 31-3-2022 in the books of Meet.

OR

- 1 On 1-4-2021 Shri Jil held 6% Government Securities, face **20**
value of which is Rs. 2,00,000 and book value is 20% more than
its face value. Interest paid on 30th June and 31st December.
Brokerage is paid @ 1% on market value on every transaction of
purchase and sale.

<i>Date</i>	<i>Face value Rs.</i>	<i>Rate Rs.</i>	<i>Remark</i>
1-6-'21	60,000	98	Purchase Ex interest
31-7-'21	80,000	98	Purchase Cum interest
31-8-'21	40,000	95	Sales Cum interest
1-11-'21	1,00,000	96	Sales Ex interest

Stock in calculated by LIFO method.

Prepare 6% Government Securities account from the above transaction for the year 2021-22.

- 2 Shree Kethi prepare accounts by single entry system. He provides following details : 20

<i>Particulars</i>	<i>1-4-'21 Rs.</i>	<i>31-3-'22 Rs.</i>
Plant	50,000	70,000
Debtors	1,91,000	2,67,000
Creditors of Exp.	42,000	24,000
Creditors of Material	1,64,000	2,16,000
Stock	2,54,000	1,82,000
Cash and Bank A/c	59,100	?

Other detail :

<i>Particulars</i>	<i>Rs.</i>
Cash sales	1,50,000
Credit sales	4,50,000
Credit purchase	3,60,000
Paid to creditors	3,05,000

Cash received from debtors.....3,50,000
 Bad debt write off..... 16,000
 Discount to debtors 8,000
 Discount received from creditors 3,000
 Expenses 1,25,000
 Withdrawing 90,000

More plant was purchased on Dt. 1-10-2021. Calculate depreciation at 10%.

Prepare Final Account of Shree Kethi.

OR

2 Shree Lalo keeps his accounts according to single entry system. **20**

Prepare final accounts from the year Dt. 31-3-2022.

(I) Cash Account for the year 2021-22 :

<i>Dr.</i>		<i>Cr.</i>	
<i>Particulars</i>	<i>Rs.</i>	<i>Particulars</i>	<i>Rs.</i>
To Balance	15,000	By Creditors	9,00,000
To Debtors	8,00,000	By Bill payable	60,000
To Bill receivable	70,000	By Purchases	2,00,000
To Sales	5,00,000	By Salary	60,000
To Bad debt return	5,000	By Insurance	3,600
To Sales of old furniture (Dt. 1-10-2021)	30,000	By 10% Investment (purchase of Dt. 1-10-2021)	50,000
		By Office exp.	76,400
		By Drawings	60,000
		By Balance	10,000
	14,20,000		14,20,000

(II) *Details of Assets and Liabilities :*

<i>Particulars</i>	<i>1-4-'21</i>	<i>31-3-'22</i>
	<i>Rs.</i>	<i>Rs.</i>
Furniture	1,50,000	?
Debtors	1,60,000	2,00,000
Creditors	1,00,000	1,20,000
Bills receivable	30,000	50,000
Bills payable	20,000	40,000
Stock	1,10,000	1,40,000
Unpaid salary	4,000	6,000
Prepaid insurance	600	900

(III) *Other Information :*

	<i>Rs.</i>
- Discounts allowed	20,000
- Discounts received	30,000
- Bad-debts	20,000
- Endorsed bills	10,000
- Goods taken for personal use Rs. 10,000	
- Depreciate furniture @ 20%. Depreciated value of furniture on sale on Dt. 1-4-2021 Rs. 50,000.	
- Bad-debt reserve @ 5%.	

- 3** Shashi Ltd. issued 6,00,000 ordinary shares of Rs. 10 each at a premium of 30%. **15**

Entire issue was fully underwritten by the underwriters, A, B, C and D as under :

A = 20%, B = 30%, C = 10%, D = 40%.

Company received applications for 5,40,000 ordinary shares which include "Marked applications" as below.

A = 80,000 shares, C = 50,000 shares

B = 1,00,000 shares, D = 2,10,000 shares

Underwrites will be paid 5% commission.

Prepare statement showing net liability of underwriters and pass Journal Entries in the books of Shashi Ltd.

OR

- 3** Geet Ltd. issued 8,00,000 ordinary shares of Rs. 10 each at a premium of 50%, entire issue is underwritten by three underwriters as under : **15**

x = 4,00,000 shares, y = 3,00,000 shares, z = 1,00,000 shares

Apart from this they have given firm underwriting for :

x = 70,000 shares, y = 50,000 shares, z = 20,000 shares

Company receives applications for 7,20,000 shares which include marked applications. Marked applications with firm underwriting were as under.

x = 3,50,000 shares, y = 2,00,000 shares, z = 50,000 shares

Underwriting commission is to be calculated at 5% on issue price.

- Ascertain liability of each underwriter. (No Credit is given for firm underwriting)
- Write journal entries in books of Geet Ltd.

- 4 A product passes through three processes O, P and Q and thereafter it is transferred to finished stock account. Output of process O is transferred to process P at 25% profit on the transfer price and output of process P and Q each is transferred at 20% profit on each transfer price. 15

The following information is received in respect of the year ended on 31st March, 2022.

<i>Particulars</i>	<i>Process</i>			<i>Finished Stock</i>
	<i>O</i>	<i>P</i>	<i>Q</i>	
- Opening stock	20,000	24,000	16,000	60,000
- Direct material	40,000	42,000	60,000	-
- Direct labour	30,000	30,000	32,000	-
- Factory exp.	28,000	12,000	80,000	-
- Closing stock	10,000	12,000	8,000	30,000
- Inter process profit included in opening stock	-	4,000	4,000	22,000

Stock in process are valued at prime cost. Finished stock is valued at the price at which it is received from process Q. Sales amounted to Rs. 8,00,000.

You have to prepare :

- Process account and finished stock A/c
- Actual realised profit.

OR

- 4 Jeet Company product passes through two processes before it is transferred to finished stock. The output of process 1 is transferred to process 2 at a price calculated to give a profit of $33\frac{1}{3}\%$ on the transfer price and the output of process 2 is charged to finished stock at a profit of 20% on the cost. 15

<i>Particulars</i>	<i>Process</i>	
	<i>1</i>	<i>2</i>
- Opening stock	3,000	2,000
- Material consumed	5,000	2,000
- Direct wages	13,000	8,000
- Factory exp.	3,000	2,000
- Closing stock	2,000	1,500

Stock in process are valued at prime cost. The opening stock of finished goods was Rs. 8,000 and closing stock was Rs. 9,000. Sales during the period were Rs. 64,000. The reserve for unrealized profit in the process No. 2 and finished goods were Rs. 600 and Rs. 2,200 respectively.

Prepare Process Account and Finished Stock Account.